

Naar een agro-ecologische pastaketen in België

In het EIP-project 'Basta!' bundelen zeven Vlaamse landbouwers de krachten met hun teeltbegeleiders, een centrale afnemer en Boerenbond-projecten. Samen onderzoeken ze de kansen en knelpunten van ketensamenwerking rond 100% Belgische pasta. Deze keten gaat bovendien een stap verder door extra duurzaamheidsinspanningen te leveren. In dit artikel stellen we de tussentijdse resultaten van het project voor.

Het project ging van start in 2024 en loopt nog tot in juni. In deze periode zetten twee regionale clusters – één in het Pajottenland en één in West-Vlaanderen – de theorie om in de praktijk via vorming op maat, collegiale bezoeken en resultaatbesprekingen. Partner House of Agroecology, een organisatie die de agro-ecologische transitie in België wil versnellen, is de drijvende kracht achter het project.

Agro-ecologie?

Agro-ecologische toepassingen vinden vandaag hun ingang bij een groeiende groep van akkerbouwers. Het opzetten van een doordachte teeltrotatie met granen als rustgewas, dat ook economisch een meerwaarde heeft, blijkt echter voor heel wat bedrijven een uitdaging.

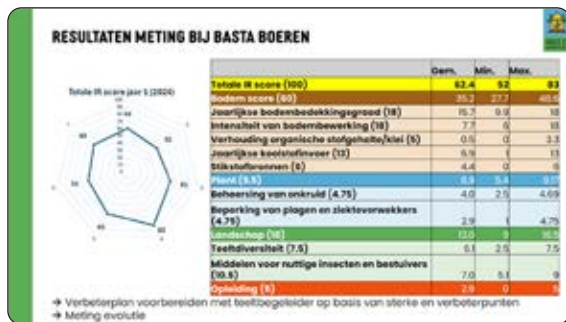
Een veranderend klimaat kan daarin misschien ook kansen scheppen. Vanuit proefveldonderzoek blijkt immers dat de teelt van durumtarwe, traditioneel geteeld in het Middellands Zeegebied en Noord-Amerika, ook in Vlaanderen en Wallonië beloftevol kan zijn. Onder de deskundige begeleiding van landbouwadviseur Stefaan Muijtjens (landbouwadviseur.be) en Lieven Delanote van Inagro onderzoeken de landbouwers zelf welke agro-ecologische technieken voor hun passend en haalbaar zijn in de teelt van harde tarwe om zowel kwalitatieve opbrengst voor verwerking als bodemwinst te genereren. Denk hierbij aan het inzaaien van een groenbemester, niet-kerende grondbewerking, organische bemesting, rollen en het sterk beperken of zelfs volledig uitsluiten van chemische inputs.

© OLIVIER MEHUIS

Links het Franse ras Anvergur, rechts het Duitse Wintersonne.

Via een regeneratie-index wordt de impact van de genomen maatregelen op bedrijfsniveau gemeten

Praktische uitwisseling over de eigen experimenten werkt stimulerend in de groep.

Sommige deelnemers gingen daar het afgelopen jaar best ver in, anderen zetten kleinere stapjes. “De praktische en eerlijke uitwisseling over de eigen experimenten tussen de landbouwers werkte al stimulerend in de groep”, vertelt Bart Thoelen die voor Boerenbond Projecten het project mee opvolgt. De experimenten krijgen bovendien ook een objectieve waarde. Via een regeneratie-index wordt de impact van de genomen maatregelen op bedrijfsniveau gemeten. De opzet is om via dit instrument op termijn ook de extra duurzaamheidsinspanningen anders te kunnen verwaarden in de keten.

Voor het meten van effecten die experimenten hebben op de bodem, werd partner ILVO ingeschakeld. In de bodem-analyses legt men de focus op onder meer het percentage organische stof en totale stikstof en de bacteriële activiteit op de percelen. Spreiding van de waarden tussen de landbouwers leidde alvast tot enkele interessante discussies en nieuwe ideeën voor het volgende seizoen. Ook hier zien we dat het werken in groepen een positief stimulerend effect heeft.

Eerste ervaringen met de teelt

De gemiddelde opbrengst in het eerste teeltjaar bedroeg op proefveldniveau (Inagro) op 7,80 ton per hectare. De gemiddelde opbrengst bij de deelnemende landbouwers was 5,82 ton per hectare. Goede weersomstandigheden, met een relatief zachte winter en droge zomer met een vroege oogst, hebben zeker bijgedragen aan dit resultaat. Wat ziektedruk ▶

Uw verzekering tegen extreme seizoenen!

STARPLUS **LG Animal Nutrition**

LG 32.257 (FAO 225)

NR.1

Dubbeldoelmaïs in België

KUIL:
VEM-opbrengst per ha: 105,7

KORREL:
financiële opbrengst: 107,1

(Varmabel 2022-2023-2024, normaal netwerk, zeer vroege rassen)

SCAN ME

Limagrain

betreft, meldden enkele telers een beperkte aantasting door bruine roest en voetziekte. Positief is dat het eiwitgehalte dit jaar bij de meeste landbouwers goed zat. Ondertussen is ook de tarwe voor het tweede projectjaar ingezaaid. De goede ervaringen van het afgelopen jaar deed de landbouwers opnieuw kiezen voor een mix tussen een Frans en Duits ras, respectievelijk Anvergur en Wintersonne.

Afzet en prijszetting

Het doel van het Basta!-project is om vanuit regionale clusters een duurzame, regionale keten op te bouwen. Met Soubry – marktleider in de verwerking van durumtarwe – als partner is afzet zekerheid alvast gegarandeerd. Bovendien werkt de rechtstreekse feedback van deze partner over kwaliteit inspirerend voor de hele groep.

Samen met de landbouwers werd een oefening gemaakt rond een realistische kostprijs, als uitgangspunt voor de prijsbesprekingen met de afnemer. Kostprijsverhogende en -verlagende agro-ecologische toepassingen werden hier in detail bekeken en besproken. Tijdens het eerste

projectjaar werd duidelijk dat, ondanks de mooie opbrengsten, de huidige marktprijs onvoldoende kostendekkend is. Om een duurzame keten uit te bouwen, onderzoekt het project nu hoe afspraken op basis van marktprijs of kostprijs haalbaar, betaalbaar en schaalbaar kunnen blijven – zowel voor landbouwers als voor afnemers.

Ondanks de mooie opbrengsten is de huidige marktprijs onvoldoende kostendekkend.

“Het is de ambitie om op het einde van dit project te landen in een model waar de deelnemende landbouwers als groep ook op lange termijn volledig achter kunnen blijven staan”, stelt Bart Thoelen. In de gesprekken tussen landbouwers onderling en met de afnemer zitten alvast heel wat hoopgevende elementen. ■

Medegefinancierd door de Europese Unie

Wil je graag meer info over het Basta!-project of heb je interesse om een EIP (Europees Innovatiepartnerschap voor landbouwproductiviteit en duurzaamheid) rond een innovatieve teelt (techniek) op te starten samen met collega's? Mail naar bart.thoelen@boerenbond.be en we bekijken hoe we jou hierin kunnen ondersteunen.

industriebouw

VANEENOO

RAKESTRAAT 25A • 8750 WINGENE
☎ 051 65 61 78 ↗ INFO@VANEENOO.BE
🏠 WWW.VANEENOO.BE

MEER HANDEN MEER RESULTAAT

Onze uitzendkrachten steken een handje toe!

Ontdek ons aanbod

WWW.WERKERS.BE